

0	3	0	5	7	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100	

Perjantaina 11. joulukuuta 2015

MAASEUDUN TULEVAISUUS

11

VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Selvyyden aika ohi

Perustuslaillisuuden tulkinta oli ennen yksinkertaista. Kutsuttiin kuultavaksi professorit **Mikael Hidén**, **Ilkka Saraviita** ja **Antero Jyräski**. Tiukoissa tilanteissa kuultiin vielä **Kauko Sippota**.

Tulkinnat mutkistuivat, kun perustuslakeihin lisättiin uusia, entisten kanssa eri suuntiin kulkevia elementtejä. Kansalaisten perusoikeuksia on soviteltu muuhun lainsäädäntöön vuosikymmeniä.

Suomen EU-jäsenyys mullisti tulkinnat taas kerran. EU-tuomioistuimen ratkaisuja on usein vaikea ennakoida. Vain SDP:n veteraanipoliitikko, ylioppilas **Eero Heinälouma** uskoo hallitsevansa EU-oikeuden täydellisesti.

Ennen oli kolme niukkasaista viisasta. Nyt kymmenet professorit yrittävät kilpaa saada median innostumaan omasta perustuslain tulkinnastaan.

Pykälät vai periaate?

Hallitusten lienee entistä vaikeampi arvioida esitystensä suhdetta perustuslakiin. Viime kaudella yritettiin eduskunnan perustuslakivaliokunnalta jopa ennakkopäätöstä sote-uudistuksesta, mutta

Johannes Koskisen (sd.) johtama valiokunta kieltäytyi. Lopulta valiokunta sai eteensä täsmällisen esityksen, jonka se joutui tyrmäämään. Tällä vaalikaudella perustuslakivaliokunta pysäytti niin sanotun veronkierron tehokkaan katumisen, jota eduskunta itse oli vaatinut.

Oppositio uskoo vahvasti, että viimeistään EU-tuomioistuin kaataa hallituksen kaavailemat työelämän pakkolait eurooppalaiseen sopimuskulttuuriin vastaisina. Tuomioistuimet ottavat kuitenkin kantaa pykälin. Periaatteet ovat poliitikkojen heiniä.

Oppositio on narrannut median aika tavalla koukkuun pohtimaan pakkolakien periaatteellista EU-kelpoisuutta.

Eri asia on, tarvitseeko pakkolakeja koskaan säätää ja onko niissä ylipäänsä riittävästi järkeä. Mutta tuskin EU-tuomioistuin Suomen talouden tervehdyttämistä estää, jos pykälät oikein kirjoitetaan.

Päivähoidosta pitkästi

Viimeksi **Annika Lapintien** (vas.) johtama perustuslakivaliokunta joutui puuttumaan lakiesitykseen varhaiskasvatuksesta. Kelan tiedot perheiden tilanteesta katsottiin niin luottamuksellisiksi, ettei niitä voi kunnallisen päivähoidon käyttöön luovuttaa.

Esityksen mukaan lapselle taataan vain 20 tuntia varhaiskasvatusta viikossa, jos toinen vanhemmista on kotona. Valiokunnan tulkinnan arvellaan mitätöivän suuren osan kaavailusta kuuden miljoonan euron säästöstä.

Viiden ja puolen tunnin keskustelu rohkaisi ääneen etenkin monet naisetdajat, jotka usein seuraavat vanhojen herrojen talouspoliittista jaarittelua sivusta.

Eeva-Johanna Eloranta (sd.) sanoi uudistuksen eriarvoistavan, koska sitä sovelletaan eri kunnissa eri tavalla. **Sanna Lauslahti** (kok.) vastasi, että kunnallisvaaleja järjestetään juuri sitä varten, että erilaisissa kunnissa voidaan tehdä erilaisia päätöksiä.

Aamuvirkkujen aika

Päivähoitorintamat noudattelivat lähes viivasuorasti hallituksen ja opposition rajaa. Päivähoito ja varhaiskasvatus menivät suloisesti sekaisin molemmin puolin rintamaa.

Aila Paloniemi (kesk.) tiedusteli, onko kukaan kysynyt lapselta, onko tämä mieluummin kotona vai hoidossa?

Kristiina Salosen (sd.) mukaan lapsen aiivot on luotu sellaisiksi, että ne kehittyvät sosiaalisessa kontekstissa. **Tiina Elovaara** (ps.) ei uskonut, että 40 tuntia varhaiskasvatusta saaneet lapset menestyvät elämässä paremmin kuin 20 tuntia saaneet.

Eduskunta siivosi kuluneella viikolla tarmokkaasti pöytää ensi viikon budjettisovun tieltä. **Eeva Maria Majjala** (kesk.) painotti keskiviikkoaamuna kello 4.08, että kemera-laissa on ainakin Pohjois-Suomen osalta edelleen korjattavaa. Sitten mentiin hetkeksi nukkumaan.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN - LA 11.12.

Tyvikoivua myyty tavanomaisesti vientiin

Loimu- ja visakoivua sekä suorakoivua on syksyn mittaan myyty tavanomaisesti vientiin. Ostajina ovat esiintyneet pääasiassa Sveitsi ja Länsi-Saksa. Sveitsi mm. on maksanut 9-tuumaisesta tai vähintään 10-tuumaisesta ja 1,8 metrin pituisista loimukoivupöleistä 123 dollaria tonnilta fob-ehdoin, mikä Suomen rahassa vastaa noin 393,00 mk meikäläiseen satamaan toimitetusta tavarasta (1 dollari = 3,20 mk). Kilohinta on näin ollen noin 39 penniä. Kuutiojalkaa kohden kertyy hintaa noin 11,00–12,00 mk, kun lasketaan kuutiojalkaan 28–39 kg puuta. Suoratukeista on Sveitsi maksanut 57 dollaria tonnilta fob-ehdoin. Oksavisasta 50 sentin pituisina ja vähintään 15 cm paksuisina pöleinä on Länsi-Saksa maksanut 34 penniä kilolta suomalaisen satamaan toimitettuna.

MT:ssä 50 vuotta sitten julkaistu mainos.

Hupeneva jäätikkö huoleuttaa Arktisen keskuksen johtajaa

Ilmastonmuutos iskee arktisille alueille 2–3 kertaa nopeammin kuin muualle keskimäärin, vasta valittu Arktisen keskuksen johtaja Timo Koivurova sanoo.

ROVANIEMI (MT)

Pitäisikö arktisista alueista olla huolissaan vai innoissaan?

Arktisen keskuksen johtaja **Timo Koivurova** on mielteliäs. Ilme kertoo, että juuri nyt hän on huolestunut.

”Lumi ja jää reagoivat herkästi ilmastonmuutokseen.”

Arktisen merialueen jääpeite oli Nasan satelliittikuvia hyödyntävän yhdysvaltalaisen tilastokeskuksen mukaan viime talvena ennätyspieni.

Kun vertailluna käytettiin vuosien 1981–2010 mittaustietoja, viime vuonna jääpeite oli 1,1 miljoonaa neliökilometriä tavallista pienempi. Jääpeitteestä on kutistunut kolme kertaa Suomen pinta-alaa vastaava alue.

”Mallinnuskartat ovat huolestuttavia. On ennustettu, että 2030–2080 mennessä monivuotinen jää sulaa kokonaan”, Koivurova sanoo.

Hänen mukaansa sulamistahhti riippuu paljolti Pariisin ilmastokokouksen päätöksistä.

Suomi puheenjohtajaksi

Koivurovan mielestä on ollut kiinnostavaa seurata Yhdysvaltain toimintaa Arktisen neuvoston puheenjohtajana.

”USA on ollut aktiivinen ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Pariisissa nähdään, miten tämä toteutuu.”

Puhetta on ollut muun muassa sopeutumisrahastosta arktiselle alueelle.

Puheenjohtajuus siirtyy Suomelle vuonna 2017. Siihen valmistautuminen työllistää jo Arktista keskustaa.

”Huomio on silloin Suomesa”, Koivurova toteaa.

Esillä on ainakin ympäristöteemoja, kuitenkin tasapainossa talouden kanssa.

Arktinen neuvosto perustettiin 1996 parantamaan yhteistyötä arktisen alueen valtioiden välillä. Neuvostossa käsitellään alueen hallitusten ja ihmisten kohtaamia ongelmia.

Jäsenmaita ovat Yhdysvallat, Kanada, Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi, Tanska ja Venäjä.

Koivurovan johtama Arktinen keskus puolestaan on kansainvälinen tiedelaitos, joka tutkii monitieteisesti ja viestii kansalaisille arktisista asioista. Se perustettiin vuonna 1989 ja sen pääkonttori on Rovaniemellä.

Venäjä yhteistyökkyinen

Vaikka Suomen ja Venäjän välit ovat geopoliittisten kriisin vuoksi hieman viilentyneet, arktiselle alueella on Koivurovan mukaan hyvä keskustelufoorumi.

”Venäjän kanssa käydään ihan normaalisti dialogia.”

Koillisväylä Aasian pohjoispuolella lyhentäisi matkaa Atlantilta Tynnelmerelle 5 000–8 000 kilometriä. Se houkuttaa kauppalikennettä, mutta Koivurovan mukaan sillä ei ole

taloudellista potentiaalia vielä pitkään aikaan.

”Kiinan pitäisi investoida valtavasti, jotta se olisi vaihtoehto.”

Nykyisin Koillisväylää pitkin pääsee elo–syyskuussa. Matka kuljetaan jäänmurtajien avulla.

”Venäjä ottaisi mielellään suuren siivun jäänmurrosta”, Koivurova uskoo.

Koillisväylän sekä Pohjois-Amerikan pohjoispuolella kulkevan Luoteisväylän uskotaan kasvattavan merkitystään vuosien 2030–2040 tienoilla arktisen jään sulassa.

Suomella jääosaamista

Koivurovan mukaan arktisella alueella on Suomelle taloudellisia hyödyntämismahdollisuuksia.

”Suomi on aina toiminut karuissa olosuhteissa. Monia asioita voisi brändätä.”

Esimerkiksi turvallisen jäänmurren ja öljyntorjunnan saralla Suomella on osaamista, jota arvostetaan.

Viime keväänä muun muassa Yhdysvaltain rannikkovartiosto vieraili Kemissä tutustumassa suomalaiseen öljyntorjuntakalustoon.

Arktiseen öljyn- ja kaasunporaukseen Koivurova suhtautuu kuitenkin erittäin varauksellisesti. ”Jos öljyä pääsee jään sekaan, se olisi katastrofi arktiselle alueelle. Öljy ei haihdu, kuten lämpimillä alueilla vaan jää kiinni.”

Pelastustoiminta on Jäämerellä erittäin vaikeaa.

Öljyä poraa kaupallisesti Jäämerellä nyt yksi yhtiö, venäläinen Gazprom Petšoranmerellä.

Arktisen öljynporauksen kannattavuus on juuri nyt huono, sillä öljyn markkinahinta on alhaalla. Öljynporaus on myös haitta yhtiön maineelle.

Saamelaistilanne kriisissä

Arktisessa keskuksessa yksi tutkimusosasto käsittelee alkuperäiskansojen oikeuksia.

”Saamelaisten kanssa on käynnissä törmäyskurssi. Tilanne on nyt kärjistyneempi kuin koskaan”, Koivurova arvioi.

Hän on varovainen lausunoissaan, sillä sanomisiensa vuoksi leimautuu helposti jompaan kumpaan leiriin.

”Keskeinen kiistakapula on, keitä saamelaiskäräjien vaaliluetteloon hyväksytään.”

Korkein hallinto-oikeus hyväksyi syyskuussa 93 uutta henkilöä vaaliluetteloon. Saamelaiskäräjät haluaisi itse päättää, keille saamelaisten status myönnetään.

Saamelaiskäräjät on vaatinut uusia vaaleja, jossa äänioikeutettuja olisivat ne ihmiset, jotka vaalilautakunta on saamelaisiksi hyväksynyt.

Koivurova on huolissaan saamen kielen säilymisestä, kun saamelaiset ovat hajautuneet ympäri maata.

”70 prosenttia alle 10-vuotiaista saamelaislapsista asuu saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella.”

Koivurova toivoo, että saamelaisuuteen liittyvää historiaa opetettaisiin nykyistä laajemmin kouluissa. Lapin yliopiston oikeustieteelliseen tiedekuntaan hän on ajanut saamelaisten oikeuksiin liittyvää kurssia.

Matkailu kestävää

Vaikka arktisella alueella on paljon uhkia ja kiistakysymyk-

Arktisen jään sulaminen kertoo ilmastonmuutoksesta, toisaalta se edistää Koillis- ja Luoteisväylien käyttöä liikenteessä. Reiteillä tarvitaan jäänmurtajia.

KUKA?

Timo Koivurova

Valittiin marraskuussa

Arktisen keskuksen johtajaksi. Hän seuraa tehtävässä Paula Kankaanpäättä.

Koulutukseltaan 48-vuotias

Koivurova on oikeustieteiden tohtori. Väitteli ympäristövaikutusten arvioinnista arktisilla alueilla.

Toiminut aikaisemmin

Arktisessa keskuksessa Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutin johtajana ja tutkimusprofessorina.

Kotoisin Vantaalta,

opiskellut Lapin yliopistossa.

Asuu vaimonsa

ja kahden lapsensa kanssa Rovaniemellä.

Harrastaa monipuolista liikuntaa,

muun muassa hiihtoa, jääkiekkoa ja oppopalloa.

On huolissaan

Etelä-Suomen lämpimistä talvista, jotka vaarantavat hiihtokulttuurin.

PEKKA FALI

Timo Koivurovan johtama Arktinen keskus pitää majaansa Rovaniemen Arktikum-talossa.

Suomalaisesta öljyntorjuntakalustosta ollaan kiinnostuneita muun muassa Yhdysvalloissa.